

ANNA MONER
EL RETORN
DE L'HONGARÈS

PREMI DE NARRATIVA ALFONS EL MAGNÀNIM

L'ECLÈCTICA

bromera

L'avis sorprengué Olivier Béziers capficat en l'estudi d'un petit mamífer provinent d'Amèrica sobre el qual circulaven estrafo-
làries llegendes que li atribuïen la capacitat de xuclar sang humana. Al nou inspector en cap de la Policia de Seguretat de París, que reservava el temps lliure de què disposava a l'estudi de la història natural, l'entretenien totes aquestes rondalles, curioses i notables sens dubte, tot i considerar-les molt allunyades del rigor i el mètode científic que conreava. De camí al lloc on s'havia produït el crim, intentava dissipar l'angoixa habitual que sentia abans d'enfrontar-se a la visió d'un nou cadàver recordant el que acabava de llegir sobre aquesta singular espècie anomenada *Desmodus rotundus*. S'esforçava a repassar mentalment les rareses de l'estrany animal: el tipus de naixement, la nutrició, el moviment extern, la propulsió interna dels líquids, la presència de vasos i glàndules, l'epidermis, les malalties que l'afectaven... Una singular estratègia, la de pensar en la classificació dels éssers vius, que l'ajudava a suportar la contemplació de la cruesa de les morts violentes i que, precisament per aquest motiu, intensificà quan arribaren a la Porte de la Muette i s'endinsaren al Bois de Boulogne. La tensió detectada en el rostre del subordinat que li havia comunicat la luctuosa troballa, així com la descripció de l'escena del crim que li havia referit durant el trajecte en el carruatge, provocaren que augmentàs la inquietud que l'envaïa sempre que pressentia una estampa massa colpidora. Una vegada més, per neutralitzar el lleuger ofec que notava en la zona de l'estern i que li dificultava respirar amb naturalitat, decidí aplicar els coneixements adquirits durant les in comptables hores dedicades a aquesta passió seua, la història natural.

Cada jornada, el parc es convertia en el gran saló de París a les avingudes principals del qual dandis, actrius i dones galants s'ex-

hibien i iniciaven les modes; un ritual social desplegat per la casta dels elegits que admiraven amb enveja els treballadors que hi acudien els diumenges a prendre l'aire. En aquest espai lúdic i plaent coincidien, aparentment sense barrejar-se, aristòcrates, actors, cotxers, dides, burgesos modestos, funcionaris, criats, modistes..., un avantatge que els nous rics sabien aprofitar per acostar-se a les persones influents, no calia ser convidat per poder presentar-se, per fer-se notar a fi de progressar. Un escenari idíl·lic, però enganyós: hi convivien les maneres afectades de les classes benestants amb les misèries quotidianes de la resta de mortals; ocultava, darrere de les bambolines, un bassal pudent farcit de vividors, especuladors, jugadors, proxenetes, prostitutes de luxe i paràsits desclassats disposats a traure generosos beneficis d'aquest teatre de la vida en què les fortunes i la reputació es bastien o s'enfonsaven amb una facilitat paorosa. Aquell dia, sota la pal·lidesa cendrosa del cel, el verd de la gespa i dels milers d'arbres que el poblaven adquiria infinitud de matisos i tonalitats diferents.

—I diu que és ací on l'han trobat? —preguntà Béziers sense amagar en el to una certa acritud.

—Sí, senyor, un poc més endins. Caldrà agafar una de les barques de passeig del llac per arribar a l'illa —contestà nerviós l'agent que seia al costat—. No hem tocat ni alterat la posició de les restes per tal que puga descriure-les i dibuixar-les. També hem cobert totes les petjades amb caixes per preservar-les fins que s'elaboren els motlles corresponents.

Béziers no respongué, es limità a fer un lleuger gest d'aprovació amb el cap, li agradava envoltar-se d'un equip d'agents selecte que executàs el que pensava sense haver de demanar-ho, que s'implicàs igual que ell en tot el procés d'investigació. Avançava amb dificultat per una de les sendes de terra, vorejada per roques i massissos de flors bellament disposats, que penetrava en l'espessor d'aquell bosc d'aparença salvatge, ple de rierols d'aigua fresca que brollaven mig ocults entre les herbes i els arbustos. Odiava les sortides al camp,

tot i que considerar un dels parcs més *chics* de la ciutat com un vulgar tros de natura fos un veritable sacrilegi per a la gran majoria de parisencs; sortejava les pedres i els matolls amb l'escrupolositat habitual de qui se sent més segur trepitjant l'empedrat polsegós dels carrers, el fastiguejaven els camins fangosos, els insectes omnipresents, el vol constant i insolent dels ocells... Sí, ho tenia molt clar i s'hi reafirmava ara, una vegada més, en aquesta idea circulant per l'interior d'aquell immens i pretensions artífici projectat per Haussmann; a més, havia de pujar en barca per arribar a un illot artificial, i obrir-se camí en un indret empestat de bestioles de tota mena i amb un sotabosc que semblava impenetrable.

Tot i això, estimava profundament la història natural, la branca de la ciència en què trobava que els éssers i les paraules s'entrecruaven, que la naturalesa s'oferia mitjançant un eixam de denominacions creades per l'home; una xarxa construïda amb el llenguatge per designar cadascun dels elements vius de la natura. El delectava l'estudi fred i abstracte que en podia dur a terme des del caliu protector i asèptic de la llar, i, al contrari, detestava el contacte físic amb l'objecte d'anàlisi, fora de l'àmbit intel·lectual, preferia que la naturalesa romangués llunyana, muda i invisible, un desig impossible d'assolir en circumstàncies tan adverses. L'aldarull provocat per les desenes d'ànecs, que nadaven buscant mol·luscos i petits crustacis, insectes, larves, cucs, algues o alevins clavant el cap sota l'aigua i proferien crits irritants i ensordidors, els acompanyà durant la incòmoda singladura. A prop dels talussos de l'illa, uns quants exemplars d'*Alces atthis* es llançaren rabents des de bastant altura en un vol vertical, que els convertí per uns instants en fugaços estels turqueses pel color dels dorsos i les cues, emetent un so agut a penes audible per l'escriadassada dels ànecs mandarins, dels ascles i dels morells d'ulls grocs. Descendí de l'embarcació enmig de branquillons, canyissos, menta aquàtica i joncs marjalencs i li vingué al cap que una de les particularitats dels blavets, aquells moixons aparentment inofensius de l'ordre dels coraciformes, pintats, a més

de flamants blaus i turqueses, de rojos i blancs, consistia a caure de forma precisa sobre els esmunyedissos peixos per immobilitzar-los amb el bec robust i poderós en forma de punyal. Començà a camejar per l'illa concentrat en el que aixafava, talment com un funàmbul, alhora que s'arromangava amb una mà els llargs faldons de l'abric i amb l'altra se subjectava amb fermesa el barret. L'*Achillea millefolium* o herba de fuster, l'*Aegopodium podagraria* o herba dels gotosos, la *Campanula persicifolia* o bastó de Jacob es doblegaven al seu pas; escoltava el clafit sec de les branquetes de l'*Anemone nemorosa* i l'*Angelica sylvestris*, espècies arbustives que en partir-se, cedint a la pressió de les seues botes, desprenien una aroma dolça de resina i saba fresca que s'enlairava i es barrejava amb una altra olor més intensa, picant i desagradable, la que destil·laven les flors masculines de l'*Ailanthus*, l'arbre dels déus, que curiosament recordava la fortor de l'orina de gat. Feia temps que havia renunciat a identificar i memoritzar els lepidòpters i les seues innumbrables famílies, només era capaç de classificar al primer cop de vista la *Samia cynthia*, i, en primavera, on hi havia un *Ailanthus* exhalant la peculiar ferum de pixum de felí mascle, sempre revolaven aquestes poc vistoses papallones. Alçà el cap i, en advertir el grup d'agents esperant-lo uns metres més enllà amb els semblants descompostos, abans d'enfrontar-se a allò inevitable, optà per elevar l'esguard i inventariar també aquells imponents arbres de capçades frondoses: nogueres o *Juglans nigra*, pins o *Pinus sylvestris*, plàtans d'ombra o *Platanus orientalis*, *Gingkos biloba*, oms o *Ulmus glabra*, i aurons blancs o *Acer campestre*, prenyats de flors groguenques reunides en raïms erectes. Quan arribà a la posició dels agents, s'aturà en sec i intentà mostrar calma, la seua feina ho requeria constantment, però l'expressió atònita del rostre el delatava. S'hi aproximà més; mai no havia vist, durant els quinze anys de servei, una atrocitat pareguda. A causa del desassossec, producte d'una mescla de ràbia i desconcert, estrenyia tant els punys que les ungles pulcrament retallades se li clavaven en els palmells de les mans. Notava les mirades desorientades dels

seus subalterns cremant-li el clatell, esperant-ne alguna indicació, sabia, tot i que no li resultàs gens fàcil, que havia de refer-se de la paràlisi momentània en què l'havia sumit l'observació d'aquell espant i adoptar una actitud que evidenciàs un clar control de la situació. Es llevà el barret i el lliurà al més jove dels acompanyants, un xicot de barba rossa, llarg i prim, de mirada apocada, acabat de sortir de l'acadèmia, adonant-se'n de la lleugera tremolor de mans; allò suposava una crua iniciació en la investigació criminal que tindria present la resta de la seua vida. La coneixia bé, aquella sensació, nit rere nit, quan es quedava sol, desfilava als peus del seu llit un seguici de figures transparents, aigualides, blanques com la cera, amb la mort enganxada en la mirada opaca dels ulls, en les quals creia reconèixer els trets de cadascun dels cadàvers que havia examinat al llarg de la seua carrera. Semblaven demanar justícia, tanmateix, ell copsava en l'estupor de les llambregades que li llançaven una interpel·lació que s'havia convertit en una autèntica obsessió: havia de dilucidar, de comprendre, els motius que desencadenaven la maldat necessària per engendrar aquells comportaments tan aberrants en l'ésser humà.

S'ajupí per apreciar-ne millor els detalls i s'afluixà el nus del corbatí, pretenia que els seus subordinats entenguessen aquest gest simplement com un intent d'eliminar la rigidesa pròpia del coll dur i emmidonat de la camisa per tal d'aconseguir una major llibertat de moviments, quan realment ho feia empaitat per la intensa opressió que sentia en la gola a causa del fàstic que li provocaven l'olor i la visió de les despulles tumefactes a escassos centímetres del rostre. Una sufocació li pujà des del ventre fins a la tapa del cervell i es transformà en una suor freda que li perlà el front i els polsos; percebia les gotes dipositant-s'hi, tremoloses, sobre les poblades celles. S'esforçà a pensar, una vegada més, en el '*Desmodus rotundus*': *Criatura nocturna de petites dimensions. La longitud del cos, incloent-hi el cap, amida entre 6,8 i 9,3 centímetres i el pes aproximat varia entre 19 i 40 grams. És un mamífer vertebrat. Les*

cries naixen vives de la mare després d'un període de gestació variable i en les primeres etapes del desenvolupament s'alimenten de llet materna. L'estratagema funcionava, però, de sobte, una quantitat insuportable de formigues voladores brollà entre els dits de la mà dreta de la víctima i l'obligà a contrarestar-ne la repulsió centrant-se en aquella espècie: '*Formicina niger*', insecte hexàpode, de la branca dels artròpodes, de l'ordre dels Hymenopters. Abans d'alçar-se, mirà de reüll els seus ajudants, es torcà la suor amb el puny de l'abric de manera enèrgica, i, després, d'una de les butxaques del guardapits, tragué un auster rellotge de plata al qual li mancava la cadena.

—Anote, Rôget, faça el favor! —ordenà a un dels agents que esperaven impacients les seues instruccions, mentre ell mirava l'esfera—. Com més prompte comencem, més prompte acabarem! Vejam... París, Bois de Boulogne, districte...?

—Setzè, districte setzè, inspector —postil·là amb respecte Rôget.

—Gràcies, gràcies... —remugà Béziers mirant-lo amb condescendència—. Com deia: París, Bois de Boulogne, districte setzè, illa del llac inferior, quinze de maig de 1897, dos quarts i cinc minuts d'una del migdia. Examen ocular de l'indret on s'ha trobat, al voltant de les nou del matí del dia esmentat, el cadàver esquarterat d'una dona jove. Els fragments de teixits i carn en un estat de descomposició encara no massa avançat es mostren a la vista. La carn apareix plena d'excoriacions i crostes de sang fosca, i mig embolcallada amb el que podrien ser trossos d'enagos de lli blanc estripats i amb signes clars de floridura causada segurament per la pluja d'aquests últims dies —es guardà el rellotge, tornà a revisar la zona en qüestió i prosseguí amb el mateix to de veu fred i distant mentre comptabilitzava les caixes de cartó que cobrien les petjades—. Sobre la malesa circumdant també apareixen escampats alguns esquinçalls de teixits similars als que cabdellen els fragments del cos. El terra, molt trepitjat, i una gran part dels matolls aixafats evidencien la presència de diverses persones al lloc. —Callà uns segons, sens dubte caldria descartar les empremtes de la desafortunada parella que,

buscant un lloc discret on lliurar-se a jocs lúbrics i delictosos, havia descobert les restes humanes, i centrar la investigació en les altres. Mirà cap amunt i deixà que l'atmosfera humida del llac li acaronàs el rostre i li arrancàs del nas l'olor de podridura, amb tot, la tensió regnant entre els presents el tragué de l'estat de relaxament a què s'havia abandonat momentàniament.

—Quant a la descripció exacta del cadàver—començà a dir mentre agarrava una gran lupa amb el mànec d'ivori per analitzar-ho millor—, escriga, Rôget: Entre els diferents fragments, podem reconèixer el tors amb els braços seccionats a diferents altures per un costat, la zona pelviana per un altre, i les cames i les extremitats superiors disperses entre el sotabosc. Només falta una part per completar la despulla: el cap, peça clau per a la posterior identificació de l'assassinada. Després d'una acurada i infructuosa recerca, creiem factible que haja estat separat de la resta del cos amb la intenció d'ocultar-lo.

Ja refet de la primera impressió, es fixà més detingudament en uns senyals circulars que apareixien a l'altura dels canells.

—Continue apuntant—tornà a insistir en un to més encuriósit—: Els canells presenten excoriacions causades pel frec de les cordes que segurament la mantenien immobilitzada en el moment de l'assassinat. Tot i això, no sembla que la víctima intentàs alliberar-se'n, ja que més aviat recorden les marques típiques que apareixen en la pell quan s'oprimeix molta estona.

L'inspector intentà endreçar-ne els pensaments eludint els sentiments que l'abordaven a fi d'aconseguir cabussar-se de ple en la fredor de l'anàlisi racional de les proves del delicte per més terribles que fossen. Havia d'estudiar atentament les porcions de carn per realitzar-ne una descripció detallada; posteriorment, els forenses ja s'encarregarien de corroborar aquestes primeres suposicions i aprofundir-hi el màxim possible. Abans de continuar, aprofità el fulard negre que li envoltava el coll de l'abric per cobrir-se el nas i la boca.

–Bé! Prosseguim! Pel que es pot avaluar, el cap ha estat seccionat d'un cop sec, doncs el tall és net, sense cap mena d'esquinçaments en els teixits epidèrmics ni musculars, tampoc en venes i artèries principals, mentre que...

Un calfred quasi féu que amollàs la lupa i que es quedàs paralitizat, igual que el *Lucanus cervus* o cérvol volador que havia aparegut entre les tumescències suspeses del muscle esquerre, un colossal coleòpter que, obeint la reacció natural de l'espècie quan detecta moviments al voltant, romania quiet damunt del pit de la jove, un pit generós, ple, de mugrons lleugerament bruns que contrastaven amb la coloració marbrenca de la carn exempta de vida i amb les crostes seques i negroses de sang que esquitxaven el cos. Béziers premé amb força les parpelles uns segons i es refugià, una vegada més, en l'asèpsia de la classificació científica: '*Lucanus cervus*', de la família dels Lucanide, la longitud, d'uns nou centímetres, i les mandíbules força desenvolupades del qual indiquen que es tracta d'un mascle, ja que en aquesta espècie d'escarabats les femelles no mesuren més de sis centímetres.

–Els altres fragments –dictà de nou a Rôget refet de l'ensurt provocat pel que, veritablement, molts estudiosos consideraven el més sublim, bell i representatiu dels coleòpters– mostren que la resta de l'esquarterament fou executat de manera més basta. Açò queda ben palès pels tendons i músculs estripats que pengen dels trossos del tronc, pelvis, braços i cames. També... es pot apreciar una petita nafra circular amb orifici d'entrada i sortida en el turmell dret.

Amb aquesta descripció ràpida i taxativa, Béziers donà per conclosa la part més nauseabunda de la investigació, la fetor que supuraven aquells fardells de carn se li estava enganxant al nas i volia evitar als seus subordinats la patètica visió de l'inspector en cap de la policia de París traient les tripes com a conseqüència d'una incontrollable repugnància que augmentava per moments; el seu càrrec no li permetia aquestes debilitats. Hagué de fer veri-

tables esforços per racionalitzar-ho tot i neutralitzar les emocions mentre s'apartava uns metres; al cap i a la fi, es deia mentalment repassant els seus coneixements bàsics de medicina forense, el que li produïa ois no eren més que alguns signes visibles de la descomposició, com la dilatació dels teixits cel·lulars i la resta de les cavitats a causa de la generació de gasos. Ja havia hagut de recórrer anteriorment a aquests ardits alternatius a la història natural per desempallegar-se d'aquelles execrables sensacions; en realitat, Olivier Béziers detestava inspeccionar els cadàvers, escodriñar les entranyes de les víctimes, mai no havia estat preparat per a aquella part de la seua tasca; en gaudia en canvi, veritablement, del joc de les conjectures, de les especulacions sobre els mòbils que induïen els assassins a perpetrar el crim; es delectava concentrant-se en els encontorns dels fets tot ignorant els aspectes més esgarrifosos de la tragèdia que tant atreïen la premsa.

Guardà la lupa a la butxaca dreta de l'abric i tragué, de l'altra, una ploma estilogràfica i un bloc de notes amb les cobertes de cuir marró fosc en un full en blanc del qual, després de quadricular-lo per complet acompanyat pel vistós cantussol d'un *Loxia curvirostra*, un trencapinyes, començà a dibuixar, en la posició exacta, les siluetes de les proves més evidents: els fragments del cadàver amb les taques de sang, els esquinçalls de teixits, els senyals en els arbustos i les petjades tal com apareixien dins del perímetre acotat pels agents. Passerells, *Carduelis cannabina*, i verderols, *Chloris chloris*, de vol viu i lleuger, el sobrevolaven emetent sons agradosos i plaents, i, a pocs metres, imitant a la perfecció el trinar del trencapinyes, debutà un delicat exemplar d'*Acrocephalus palustris*, un papamosques, mentre ell ja mesurava i anotava minuciosament les distàncies entre cadascun dels elements que constituïen l'escena del crim. Quan acabà d'esbossar i apuntar tot allò que no hauria de trobar-se allí, tancà el bloc de cuir i, inesperadament, un dels cants d'ocell més melodiósos, grats i complexos existents anul·là tots els altres: un *Luscinia megarhynchos* interpretava una cadència única, diferent, soberga,

que rarament es tenia el privilegi d'escoltar, un cant que alguns estudiosos amb evidents referents simbòlics s'atrevien a qualificar de taumatúrgic, asseguraven que calmava el dolor i suavitzava la mort. Finalitzat el càntic del virtuós rossinyol, l'inspector mirà per última vegada les despulles de la víctima abans d'abandonar el Bois de Boulogne, un sentiment proper a la compassió se n'apoderà, una commiseració passatgera que prompte es transformà novament en indignació per l'avolesa del crim. Els moixons havien callat eclipsats pel *Luscinia megarhynchos*, no quedava ni rastre de la fastigosa *Formicina niger* i l'imponent *Lucanus cervus* havia desaparegut, ja no amenaçava amb les seues formidables mandíbules el flàccid mugró de la noia.